

Posudek diplomové práce studenta Petra Winklera, BSc na téma

***Imaginative Geographies of Developing World: An Analysis of Practices
in Czech Geographic and Travel Magazines.***

Oponent: Magda Leichtová, Ph.D.

Student Petr Winkler si vybral pro mne mimořádně zajímavé a aktuální téma. Už za odvahu pustit se do nelehkého úkolu diskurzivní analýzy a do nelehkého tématu reprezentace rozvoje a rozvojového světa mu náleží uznání.

Už dobře zpracovaný úvod přitom dává tušit, že autor má nejen odvahu, ale i kapacity téma zvládnout a dosáhnout svých výzkumných cílů. Práce je rozdělena do tří logických celků - teorie, metodologie, analýza dat, které jsou vzájemně logicky provázané a prospěšné - což je známka značné badatelské vyspělosti.

Teoretický rámec tvoří zejména díla Foucaultova, Saidova, Escobarova, O'Tuathailova ale i Sojova či Todorové. Většinu z užívané literatury znám a domnívám se, že autor je schopen s ní fundovaně pracovat a že vystavěl použitelnou teoretickou kostru pro své další uvažování. Představené koncepty navíc srozumitelně syntetizuje na závěr dané kapitoly. Možná trochu více pozornosti by zasloužili teoretikové modernizace - neboť jejich koncepty (a vliv a prestiž autorů samých) dle mého názoru dodnes výrazně utvářejí „rozvojový diskurz“ a zasazují se o udržení představy linearity dějin v otázkách rozvoje, což je téma, kterého se týká jedna z hypotéz práce.

V metodologické kapitole autor přesvědčivě představuje analyzovaný vzorek časopiseckých výstupů a způsob jejich analýzy. Pokud chce autor v tomto typu práce někdy pokračovat, doporučuji mu (pokud to již neučinil) využít k analýze software, například MAXQDA, kde může segmenty textu třídit do kategorií a snadno je pak vyvolávat k další analýze dle různých kombinací kódů.

Samotná analýza je precizně provedená, čtivě, byť místy lehce ironicky, psaná (obzvlášť jsem si oblíbila termín Europhilia, který, pokud by autor nebyl proti, bych s řádným uvedením zdroje ráda občas propašovala do přednášek v kurzu Rozvojová studia). Vybrané vzorky jsou dostatečně reprezentativní a autor se vyhýbá pasti „účelového vytržení z kontextu“, neboť většina z nich reprezentuje sledované charakteristiky, i pokud by byla zasazena do rozličných kontextů. Přesvědčivosti před publikem, které by snad nebylo nakloněno diskurzivní analýze, by mohla dodat také shrnující kvantitativní data za celý analyzovaný vzorek (počet výskytů určitého výroku apod.), ale to asi není bez užití speciálního software v rozumném čase proveditelné.

Autor prokazuje orientaci v úctyhodném spektru literatury z různých oborů, na kterou řádně odkazuje. Drobnou vadou na kráse jsou relativně četné překlady, které ovšem nejsou na úkor srozumitelnosti textu (i když občas jsou úsměvné jako očekávaný „*dues ex machine*“ na straně 38). Pokud mohu jako nerodilý mluvčí posoudit, je práce psaná kultivovanou angličtinou. Na mé univerzitě by výtka směřovala k rozsahu práce, která zdaleka přesahuje rozsah obvyklý pro diplomové práce, a badatelská disciplína spočívá také v tom, vypořádat se se všemi povinnostmi

a myšlenkami v rámci předepsaného rozsahu textu. Protože mi ale nejsou známa pravidla studentovy fakulty, ponechávám tuto výtku stranou.

Celkový dojem z práce je mimořádně dobrý. Mohu prohlásit (byť je to trochu ošklivé k mým vlastním studentům), že tak dobrou práci moc často do ruky nedostávám. Vždy, když jsem si začala říkat, že je něco nedotažené (proč není ve vzorku National Geographic, opomněl snad autor teoretiky modernizace a zejména – *proč píše autor anglicky diskurzivní analýzu českých textů*), do několika odstavců se mi kýžených informací dostalo.

Nemohu zakrýt určitou „náklonnost“ k této práci, která pramení z toho, že autor si vybral téma, které je dle mého osobního názoru velmi atraktivní, aktuální a důležité, a ještě jej uchopil mně velmi sympatickým teoretickým a metodologickým aparátem, který ho vedl k závěrům, s nimiž se ztotožňuji – s jedinou výjimkou údajnou nadreprezentací práce žen v analyzovaných textech, byť autor sám uznává, že se tento „jev“ týká pouze Afriky. U obhajoby by možná mohl lépe vysvětlit, proč i přes toto omezení téma nadreprezentace práce žen v textu vypadá spíše jako jeden z „typických“ rysů reportování o rozvojevém světě. Je nevyhnutelné, že jiný oponent, zastánce jiného typu zkoumání sociální reality, by našel vůči textu více námitek, než kolik jich nalézám já. I přes to se domnívám, že to co mám hodnotit, tedy kvalita zpracování, zvládnutí metody, terminologie a osvojení si teoretického rámce, bylo - bez ohledu na to zda se mi téma a způsob zpracování líbí nebo ne - zvládnuto na výbornou.

Práci tedy hodnotím rozhodně stupněm výborně, pokud mám tu možnost, doporučila bych ji ocenit i pochvalou příslušné autority (na ZČU udílí takové pochvaly děkan) a rozhodně autorovi doporučuji poradit se s vedoucím práce (pokud bude jeho posudek stejně entuziastický jako ten můj) o možnostech publikace textu nebo jeho části. A také děkuji kolegovi Winklerovi za zajímavé čtení.